

Cultures



David Clusellas exhibeix una mirada lúcida en l'anàlisi de mitja dotzena d'obres que tracten d'una Barcelona de temps incerts

EDUARDO VEGA

TONI MATA I RIU. MANRESA

El debat sobre quina és la gran novel·la de Barcelona esdevé una discussió recurrent que té entretingut el món lletraferit. L'avinyonenc David Clusellas (1979) va més enllà i analitza un període recent i convuls de la història de la ciutat per constatar quina representació en van fer mitja dotzena d'obres escrites en català, castellà i francès. Publicat el 2020 per Edicions Trabucaire en aquest darrer idioma, ara arriba la traducció catalana de *Lire Barcelona* realitzada pel mateix autor i en una edició de Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

S'ha escrit molt sobre les novel·les que s'ambienten i parlen de Barcelona. Què vol aportar? Barcelona sempre m'ha interessat, jo soc del 1979, de la generació que va créixer amb l'auge dels Jocs. El 1986 es va escollir la ciutat com a seu olímpica i el 1992 va arribar l'esplendor, que es va perllongar fins al Fòrum del 2004. Després va arribar el desencant. Són uns anys que han marcat la meua biografia. Aquest procés es veu en les sis novel·les que analitza en el llibre: dues en català - *Ala ciutat en obres* (2002), de Mercè Ibarz; i *L'altra* (2014), de Marta Rojals -; dues en castellà - *El secreto de la modelo extraviada* (2015), d'Eduardo Mendoza; i *Hoy he conocido a alguien* (2008), de Milena Busquets -; i dues més en francès - *Carrer Robadors* (2013), de Mathias Enard; i *Barcelona!* (2015), de Grégoire Polet. **Què passa a partir del Fòrum?** La crisi econòmica del 2008, els

David Clusellas

Escriptor. Vivint a Perpinyà va publicar en francès un llibre sobre la representació literària de la capital catalana en els primers anys del segle XXI. El proper dijous presentarà a la Llibreria Alibri de Barcelona la traducció catalana, i el pròxim mes de febrer ho farà al seu Avinyó natal (dia 9) i a Sant Fruitós de Bages (dia 28)

«La literatura reflecteix el desencant de la Barcelona post Fòrum»

► L'autor d'Avinyó tradueix al català l'assaig original en francès on analitza el convuls període del 2002 al 2015 a través de sis novel·les

desnonaments, els rescats bancaris, la crisi europea, les primaveres àrabs, els indignats, el procés catalanista, ... Tot això, la literatura ho va reflectir. Amb el Fòrum es va intentar repetir l'operació dels Jocs Olímpics, però el desencant es va manifestar en dos moviments contestaris que van sorgir a partir d'una realitat prèvia. D'una banda, el catalanisme, en una gradació que va de l'autonomisme a l'independentisme; de l'altra el fenomen dels indignats, que té una filiació amb el passat anarquista i l'auto-organització. Del 2002 al 2015, el període que tracto, els dos moviments esdevenen contestació, protesta, i intenten salvar la situació. **El Fòrum no va qual·lar.**



PUB. ABADIA MONTSERRAT. 24.50 € E. 228 PÀG.

La ciutat va créixer a partir de la designació olímpica, es va obrir al mar, va recuperar l'esplendor del passat i va esdevenir atracció mundial, però amb el Fòrum es va començar a veure el llautó i, del 2004 al 2015, es va constatar el final del cicle expansiu. Després, la victòria de Junts pel Sí en les eleccions plebiscitàries del 2015 i la d'Ada Colau, de BCN en

Comú, superant el socialisme, van ser moviments que van intentar superar el marc del 1986. Barcelona va viure dos cicles expansius, del 1888 al 1929 amb motiu de les dues grans exposicions internacionals i del 1992 al 2004. En els tres primers esdeveniments, hi va haver un progrés que va acompanyar al fast estètic, però amb el Fòrum què s'hi va guanyar? Un tram cap al Besòs i ja està, no hi ha un correlat entre el fast i el progrés per a la ciutat. **El desencant no perdura després del 2015?** M'he aturat aquí. Després hi ha l'1 d'octubre i els fets posteriors, ja se n'han escrit algunes coses, però m'interessava arribar al final del cicle que he comentat. El des-

«Mathias Enard ja especulava a 'Carrer Robadors' amb un atemptat terrorista a la ciutat»

«Els indignats i l'independentisme van ser dos moviments contestaris que sorgien d'una realitat prèvia»

encant continua i hi ha temes prou importants com l'emergència climàtica, que ja ha donat novel·les com *Consciència*, que va publicar la Teresa Colom el 2019. **En la representació literària de Barcelona hi té sovint un lloc la idea de modernitat.**

La idea de modernitat de Barcelona ha anat lligada sempre a la idea de modernitat històrica, un cert mimetisme amb París i la voluntat d'allunyar-se d'una Castella que es percep com a decadent. No hi ha res més clàssic que la idea de modernitat, perquè el diàleg entre allò nou i allò vell sempre ha existit, però la política institucional l'ha buida, sobretot pel desencant post Fòrum.

On el veiem aquest desencant? Rojals i Enard, per exemple, parlen de la vaga general del 2012, el mateix Enard ja especulava a *Carrer Robadors* amb un atemptat terrorista a la ciutat. La Ibarz, el 2002, fa servir la paraula «desencant» a *A la ciutat en obres* perquè veia que Barcelona estava canviant, amb temes com la gentrificació. Estem parlant d'un període en què cada cop més gent no pot pagar el lloguer, hi ha parelles en crisi, el context polític va ser el que va ser, ...

Material literari no en faltava. He triat unes novel·les compromeses amb el present, de crítica social. Però la de Milena Busquets fa de contrapunt, perquè és una autora de la part alta, viu deslligada d'aquesta realitat i Barcelona hi és com el decorat d'una història d'amor. M'interessava mirar si hi ha una estètica comuna, que no hi és, i considero que és una novel·la de classe, hereva de l'antic model burgès. Els personatges no fan crítica al sistema. **Per què incorpora la mirada de la llengua francesa?**

La Catalunya Nord és un vint per cent del territori català, però des del sud no som conscients de la tradició en llengua francesa. Tot un Nobel com Claude Simon va viure al Rosselló i va parlar sobre Barcelona a *Le palace*.